

Preus de suscripció
3 mesos. . 0'75 ps.
6 " . 1'50 "
Un añ. . 3'00 "
Als venedors 25 ejes.
0'75 ptes.

Preus dels anuncis
Telegrafics de 15 pa-
raules 1'00 pta.
Cada paraula que
passe de les 15'05
Tàximes especials a
preus arreglats.

Valencia Nòva

SEMANARI REGIONALISTE

Defensor del Comerç, Indústria, Lliteratura, Cultura é Higiene y de tot cuant puga interesar á la Regió

Número sot, 5 céntims

La correspondència al Director
APAREIX ELS DUMENCHES

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ:

Plaza d' Espartero, núm. 3, entresuelo
Valencia-(Grao)

Número atrasat, 10 céntims

No se tornen els originals
APAREIX ELS DUMENCHES

SALUTACIÓ

Una colla de joves tan amants de nostres tradicions y costums, desitjos del progrés y engrandiment de nostra patrìa, vos demana á tots vostra ajuda y entusiasme; baix la bandera quedespleguem caben tots, un sol pensament nos guia, la defensa de Valencia y sa regió; per això vos cridem á tots los valencians: «prou de lluytes y de odis que ningùn producte nos dona, uníssim davant del enemic comú, fem la unió de tots los valencians, pero no accidental y artifiosa com hasd' ara, sino ferma, que siga defensa de nostra térra, que defenga la personalitat de Valencia y sos interessos, fem un feix de nostres forces y alséim per damunt de tot la bandera valenciana, simbol de nostre ideal.

Esta es la rahó de nostra existència y á asó venim; á alsar cors y á elevar pensaments; á que los valencians treballen per Valencia: á recordarlos la obligació que tenen de ferla gran, ferma y rica.

Y ara un saludo á la prensa valenciana.

LA REDACSIÓ

QUI SOM

Cuant s' entra per primer vegá en una casa, después de saludar, se sól dir qui es el qu' entra y qué es lo que vol. Pues així mateixa, nosotros, después de haber donat nostra salutació sansera de veritat, al entrar en el estadi de la prensa y presentarmos per primer vegá a nostres volguts paisans, se creem obligats a dirlos qui som; y allà anem:

VALENCIA Nòva, serà un semanari purament regionaliste y per lo tant, no tindrà més política que defendre els interessos de son regió y aplaudirà á tot aquell qu' els defenga, sinse mirar color polítich, així mateix, sensurará al que sent son obligació, no heu fasa.

VALENCIA Nòva, serà un asicat constant contra la prensa seria, quant crega que no cumplix en son deure.

VALENCIA Nòva, no admitirà subvencions de res, ni per res y en tots els asunts que emprenga, parlarà clar y net.

VALENCIA Nòva, quant emprengua una campanya, no pararà hasta rematarla bé y en honra.

VALENCIA Nòva, admitirà totes les denuncies que se li facen, per faltes de sanitat, urbanisació y moralitat administrativa.

VALENCIA Nòva, es de tots els bons valencians y está á la seu disposició en benefici de Valencia. Tot asó es, VALENCIA Nòva.

«Valencia Nòva» y el directe

Dominats per el Poder Central, perduda la personalitat regional y olvidate nostres records antics, hui en dia no existim más que com á mans tributaris y sumisos vasals. Així es, que nos abofetechen, nos despreuen, nos fan les més inicues humiliacions, y encara es llevem el sombrero y doblem la espina pera dir molt sumisos y cortesos «Servidor de vosté». ¿Y es possible tanta humillació? ¿Y han de consentir sempre consternats, les vergones que nos ofren?

No. Es presis que despertem, que som un esforç, pera que abandonant nostra apatia, recobrem nostre antic prestechi y tornem á ser els que forem, es dir, dignes de podre's dir fills del Sid. La València, angustiosa y claudicà, ha dimittit y d' ella, no deu de quedar ni el recort. La València nòva, la de hui, deu de constituirse, de trobos de 'ànim' de cada valencià. El que no se senta inspirat per el amor á la térra, deu de deixámos lliure el camí, perque de hui en avant anem á reclamar y ha obtindre lo nostre, lo que de chusticia mos perteneix a y pera lo qual traurem totes les nostres forces y estarem sempre disposts á obtindre la victoria per les bones ó per les males.

Valencia demana en molta chusticia el directe, y el conseguirà, ó deixarà de existir, es cuestió ya, de amor propi; de vida ó mort. Valencia tributa 60 milions al añ y en té 20 de gastos. Barcelona ne tributa 75 y ne té 60: de lo cual se de duix que la finca Barcelona li rendix al Gobern 15 milions al añ y la de Valencia 40, els que san d' Madrid, molt tranquilament en sons mans lla-vass, y quant se trata de otorgarmos una mala carretera, ó un simple ferrocarril directe, ya veeu á quin extrem nos toca arribar. ¿Tenim rahó pera demandar el directe? ¿Y en cara ya qui dia que han proposat els límits de la prudènsia?

Ya qu' estar enterats de lo que nosotros li entreguem al Gobern y de lo que este nos torna.

Pero es que nos ha conegut, y sap que no rallem més alt.

Deu dies ha estat la comisió en Madrid sufrint amagures, afronts y desilusions y res s' ha conseguit. Res, perque si se sien de les paraules, y no se posen ahon' mos perteneix, no tindrem el directe. Per lo tant, obrem nosotros per si mateixos, si el volem y no se fiem dels que traten de enguixarnos. La majoria dels consellers de les companyies del Norte y Mich-dia, son... grans personaches, son... formades per personnes molt influents respecte als que nos han de considerar el directe, este no combé a dites companyies, entones pues, fàcilment se deduix que si nosotros no sei fem per damunt de tot y de tots no el tindrem, ya que cada ú obra segon son començeuia. Quant la comisió s' en ana a Madrid digué: Volveremos con el directe ó con nuestras dimisiones, y han tornat, sinse una cosa ni otra. ¿Y es esta la conducta que debien haber seguit? Francament parlant, no. Puesto que tot valencià que desempeña un carrech public debia haber presentat la dimisió y crearli al Gobern una crisis. Pero anem que la apuesta està en pit, y may es tart cuant s'

arriba, si s' arriba pera be. Entre uns y atres, diuen que se farà la tercer subasta en la garantia del 5 per 100. Pues be, tingau en conter que si Valencia, Madrid y tota aquella pobles que estiguen interessats en la construcció del directe, no contribuixen en el seu capital, no schuden en la medida de les seues forces, no haurà ninguna empresa que heu mamprengs. Per lo tant, no tot han de ser paraules, sino obres. Deu constituirse una Chunta de Defensa qu' estiga sempre disposta a fer cumplir la promesa, esta Chunta, deu obrir llistes de suscripció pera que per mich de acoissons de 100 pesetes, se puga aportar algú capital pera anar ó achudar anar á la subasta. Cada valensià deu achudar en la medida de les seues forces y el que de per si no puga traure ninguna acoi, que s' achunte en atres pera poder traurela. Nosotros, els humildes valencians, els que no podent acallar els immensos crits de indignació, que llansa el nostre esperit al vore el despresit que fan de mosatros tots y de nostra ben volguda patria s' han desdit traure á llum este semanari, pera manifestar nostra més enérchica protesta. Nosotros en nom de VALENCIA Nòva se suscribim per una acoi de 500 pesetes, si se porta tal idea a efecte. Aso en nom del semanari; y particularment, oferim, anar de casa en casa si fora possible, pera achuntar molts poquets que facen un molt.

Este es el nostre pensar y lo que creem que deu ferse si volem tindre el directe.

Himne de llibertat

Per els monts jagants
resonen vibrants
els échos dels cants
virils y grecs.
Encessa el mor,
ab noble cor,
en sa ger ior
la raça dels sirs....

Es la raça en que dorm el coratge
deis valents sarrasins esforçats:
es la raça dels fermes unionistes
que moriren per ses llibertats.

Si acabaren afronts y dominis
que sufrirem humils y abatuts;
ya la raça desperta á la lluita
per sa llengua y «usatges» perduts!

...Morí la pau que regnava
y devallava
per les hòrtes levantines,
y ara l' omplin nostra térra
v. ns de guerra
que la lluren d' esclavatje.

Y al vent ondeja orgullosa, com herald de
(la victòria),
la bandera de les quatre barres de sang y de
(glòria).

El odia centralisme 's derrumba;
la Nació torna á ser lliure y forta
y resonen vibrants cants y vitòrs
entre 's fruix sanguinosos de l' hòrt!
Y floreix el liri blau
de la pau....

Y al vent ondeja orgullosa, com insignia
(sacrosanta),
la baldera de les quatre barres de sang,
(trionfanta!).

J. M. MUSTIELES

¡Valencians, despertem!

¿En què pensem valencians?

Seguix sent nostra ben volguda Valencia la senyienta d' Espanya, seguixen regatxanacs totes les nostres aspiracions y moltes d' elles ca si totes, se quedan sense satisfacció. Valencians el Gobern mos trau anualment 60 milions y en cambi, posa trabes á totes nostres iniciatives y desidios d' engrandiment, tratamós com á paletes, al destinar vergonoses sumes pera l' enseñanza, obres públiques y demés nesesitats de la rechió. Y no es asó lo dolorós, sinó que no satisfet en explotarmos de la manera tan infusa como heu fà, encara mos insulta y es burla.

¡Pobra Valencian Nostra existència es una lucha contra el Poder Central, contra els de Madrid, estém en continua oposició, y com es natural, en tota eixe de luches, pert el més fluix. Pues be. Si es així, ja qué aguardem els valencians? ja qué aguardem pera achuntar-se tots evitant nostre color politic, y en el elevat esperit de defendre nostra terret? No heu retrarem més y anem á per nostra redensió.

Ya un axioma que diu: *Les parts compenen el todo*. Pues si això es així, pera qu' el tot siga perfecte, presis que heu siguen les parts. Entones, rechenereuse les rechions espanyoles, y quant estos huestigen, Espanya, estara rechenera. ¿Y com s' han de rechenear? Pues olvidant tot siudaté les dilerencies polítiques que puga tindre en els seus semejans y achuntar-se pera luchar en benefici de la seu rechió contra el poder central y poderse administrar cada rechió de per si, sense necessitat de ninguna tutela perniciosa. Es fasil que perque defensem estes idees, mos se se tache de voler ser separatistes. No, molt al contrari. Els regionalistes, els que no tenen més credo ó ideal politic qu' el engrandiment y millora de la seu rechió; els que ans que politics son amans defensors de ella y treballen y luchen pera ferla digna de la nació que sempre son glòriosa; els que al glòriós crit de Viva Espanya han derramat la sanch en odioses guerres defendent lo que sols per el dret de conquista nos pertocab; els que, en una paraula, han contribuit a formar la historia de Espanya, glòriosa algunes voltes; desdichada atres més, no podem dirse separatistes ni consentir que ningú naixut mos eu diga. Ara té, si d' Espanya no heu volem ser, de Madrid, si, de la vila del oso y del madroño, ahon acudix la aristocracia territorial, la banca, els representants de la Nació, y disponen de la riquesa pública, ahon se consentren les grans empreses que obliguen a variar de pensar y sentir segons els convé als mangonechaors de la Nació, y disponen de la riquesa pública, ahon se consentren les grans empreses que obliguen a variar de pensar y sentir segons els convé els mangonechaors de la Nació, deixant a ésta desamparada y tenint ella de per si que traure les seues naturals enerchies pera la propia defensa dels interessos de cada rechió, d' ésta capital que tan mal trata a les províncies, d' ésta hermanastrada, que tan mal trata a les seus hermanes més chi-quetes, d' ésta, si que volem separarre, volrem, que cada ú menche segons treballa, y no treballar totes les rechions, pera que la

capital siga niu de vagos y mals faeners. Perque cuant una Capital se creu en dret de portar la direcció única de la nació, centralisant els servisios y absorbint tota sa vides, entones, son més grans els deures y les obligacions que contrau en tots els factors, que componen la Nació.

Mentre tant, tenien dret a discutir y á creure que atén més als seus profits, que als seus deures, donant lloch á que la Nació vacha per camins extraviats y que cada dia estigui més perduda.

Madrit, serà molt difísil que rechenere á les 49 províncies, pero cada una de per si, es mol fasil el rechenegar, y recheneran les parts, se rechenera el tot y entones Espanya tornarà á ser la que sempre ha seguit y els espanyols obtendrem nostra redensió.

ROBERTO BALLESTER

RIALLA ... II

Trove que si verdaderament, la risa y en cara més, la risa á carcallaes influix sobre nostra salut benifisianla moltissim per alló de que la carcalla favorix l' actividad dels pulmons desarrollantlos, debiem, á manera de pildors, suministrarse una bona dosis de risa diaria.

Ademés de sermos un espesific sumamente economic y sobre tot molt divertit, pot ser, que mos alluntara algunes mals ratets. Sobre tot als chendres socarrats á qui brinde esta idea.

Cuant vos vacha la sogra en algún chismorreh, solteu el drap á tota rialla, obligantla á riurers, encara que la beneficien; pues com he dit, la carcalla estimula la circulació de la sanc, fentla correr més rapidament per les venes. Pero rigauise y no la oixcaú.

Han tocat á riure. Fuixcam d' eixos homensfúnebres qu'en chamsy sorriuen ni per sorpresa. Apartemse d' eixes sogres hurañes que dabant del chendre sempre pareixen chuches. No 's digau que la risa dona salut; y aixina en castic, moriran palechant ans dal afil mil. Viure pa vore... ¡Lo que se riurem!...

Y, yá que parlem rientse, no puc resistir la tentació de contarvos algo de «L' home que es morí de risa», del original escritor archentí Soiza Reilly, pera qu' es rigau... si vos fá grasia.

Pinta Soiza é un tal Chasinto, el que sufria llars y continuata ataca de risa.

«—Per que no 't fas vore per un meche? li digueren.

Es inutil... Ademés no 'm convé deixar de riurem—contestaba tortsens de risa.—Tan chistós es lo qu' em passa, que tinc que riurem pa no reventar...

—Un dia el trovi en el carrer.

Bufaba d' alegría.

—¿Qué té Chasinto? ¿Per qu' es riu?

—¡Che calla! Si saberes. Ahi me diqué el meche qu' estic grave dels refions y del cór. Figurat, que tinc un refió flotant. Que risa. Será un refió aeroplano... El meche supón qu' en el próxim atac me puc quedar mort. ¡No 't pareix grasiós?

—Nó: Me sembla molt trist. ¡O, acá no creus al teu meche?

—Al contrari. Orec. Estic segur de que vach á morirme. Y pronte. Molt pronte... Ya me vech en l' atau, dur com un garrot, rodechat de siris, de flors y de mosques... ¡Que risa ché! E's meus amics entraran de puntetes á la cambra mortuoria... Me miraran rientse per dius, con verdaders cucs que són. Jà, já, já! ¡De pás en el menchaor, s' emborracharan en mes últimes botelles de licors, dient: «Pobre Chasinto, era molt bò pero un poc borrazo». Y yá sentiro me «moriré» de risa... ¡Deixa qu' em riga!

Y aquell bárbar se ria d' ell mateixa, com poguera riures un caball en levita, al mirarse en la lluna d' un espill.

Més tart, l' encontrí en un bar. M' invitá á la seu taula en una carellá q' feu tremolar els estans, els mostrors, les lámpares y totes les copes y botelles. Dos ó tres camareros caigueren de risa. Un rellonch que no anaba escomensá á caminar.

La risa que Chasinto sentí al vorem, el deixá sinse paraula un cuart d' hora. Quant pogué eixugarse les llàgrimes, me digué tartamudechant y segó de risa: ¡No saps qu' estic de dol? Si hóome. Me s' ha mort...

—Qui? Noves carcallaes l' impiden continuar. Tenia els ulls inyectats en risa... Tremolaba de dalt á baix. Era una epilèpsia convertida en carcalla...

Pero quí te s' ha mort? preguntí.

—Ma muller, hóome! Si señor, ma muller! Y lo més grasiós es que yo l' adoraba! No

podia viure sens' ella. T' asegure que no 'm suisidi perque no pogué carregar el revolver! Me ria tant que no encontraba les bales! La risa no m' aguera deixat encontrar el gutillo! Pobreta. ¡Morí asfixiá. Sinse pulmons. Escualida. Fofa... ¡Que risa, no? ¡Les mandíbulas me se caien riende. Pero may m' ha rist tant y en tantes ganes, com en el velorio y en el sementeri...

**

¡Desdichat Chasinto! No 'l torní á voire sino cuant ya la mort li tancaba els párpados.

¡Que grasiós! Me dia agoniant. Yá m' estic morint. ¡Que cosa més divertida! Mira... Tine la peül pegá als ósos! ¡Que risa! Me muic, Jà, já, já!

Les tres últimes carcallaes, foren les tres boquehaes bíbliques. Foren estrepitoses... Aixina quedá mort. Mort com un payaso estés, llare á llare en el circo... La cara li s' ompligué de sanc. La mandíbula inferior li cluixqué horriblemente, caientli sobre el pit. Estava trencá... Dels ulls, li brotaren durant deu minuts llàgrimes de risa...

**

Trascurriren sinc afis. La familia traslladà els restos de Chasinto á una artística urna. El esqueleto estava convertit en pols. Pero, la calabera estava intacta. Enseñeaba les dents. Y continuava riense. Riense, com estaré yó; com estarás tú; com estará aquell... Riense com estarán tots els que mos vólen y tots els que nos odien...

VISÉNT TOMÀS SANCHEZ.

AVANT !!

Avant nobles defensors de la terra valenciana, avant sempre! siga este crit, vostra bandera en la pesada tasca que huí comenseu, el camí es llarch, grans els obstacles, molts els enemiche, sí, ¡tan noble qu' es vostre fi, el bé de Valencia, la defensa de sa llengua y personalitat! pero no els fas cás, son els de sempre pobres d' esperit, incapacitats pera tot treball gran y elevat; si tingueret carrechs que repartir á voestre costat els tindrieu com a gosos humils, besantvos les mans, pero si els oferiu ideals vos lladrarán insultantvos, son desesperad de poble á poble qu' en lloc de armes emplea ferrocarrils, universitats, fàbriques escolas, ahon la victoria es del més fort, pero en cultura y progrés, ahon el ignorant es vensut per la propia ignorancia, y entre totes Valencia vos demana una arma hermosa, en la que posar totes les esperances, en la que creu en tot l' entusiasme d' un idolatra: l' autonomía.

Autonomia que trenque absurdes lligases, qu' en un dia ideal unixia en fort abrás de germanor á tots los valencians separats huí pera si machor els eterns enemiche de tota idea noble y eleva, fijese y voreu en sa cara estiuíse de burla, son servell torturat per bar un xiste ó una engemositat en qu' el vostre entusiasme; desprecieulos y seu. Paseu triomfants y orgullosos lo front ait y en los llavis un ertor que siga exteriorisació del amor que sentiu per Valencia y que ompli vostre cór.

Asó vos demana la mare patria perque te dret pera fero; nos demana que no la deixem abandonada en eixa lluya moderna, lluya benefici del centralisme.

Autonomia que faga que apartant nostre pensament de programes filosofichs é irrealsibles, pera qu' ens preocupem de lo que base dels pobles moderns de nostres interessos economiche huí completament abandonats.

Autonomia que durá á nostra regió dies gloriósos y Valencia fortá y poderosa per el lluire desarollo de ses dormides forces anirà en atres pobles al cap de la civiliació.

Avant amichs, sigau esfertsats en la lluita ya que poseu eixe grau, eixe preciosos tesor qu' es deu: joventut y aixina, lo retoric qu' es dóna deixará un bés de triunfo en vostres fronts.

S. FERRANDIS LUNA

A LA MEHUA CIUTAT

¡Oh tú, ciutat perduda, ciutat sens ideal!
mira ahóon es hon camines;
mira que del ivern un vent fatal
pót deixarte en la pau de les ruïnes.

¡Oh tú, ciutat amada, que baix d' expléndit sól
no pots alsar el vol; perque eres un aueell
cégat per un mal cór, cantant en la fescor,
regalantli el oit al criminal aquell!

Ciutat plena de vieis
ta grave malaltia sembla tisis.
Te sens plena de vida
y fá plorar ta sort
perque aplegará el dia en que dormida
te sorprendrà la mort...

¡Oh ciutat estimada per un estrany ferida.

DANIEL MARTINEZ FERRANDO

«Cataluña y als «leaders» catalans»

Al eixir aquest periodich, ergue de la joventut regionalista de Valencia, volem qu' el primer saludo y el més grat recort siga pera tú, oh Catalunya, y pera 'ls regionalistes tots catalans.

Vaja també nostra admiració cap al poble que, ab un estors sublim sens exemple, sap sellar y defendre la seua personalitat, tant política com artística, tant lliteraria com social.

No cregau qu' el regionalisme ha deixat de palpitar per térra valenciana. Existix, per el contrari, una gran força regionalista; son molts els que cembreguen en els ideals autonómichs. ¡Llástima gran qu' eixes canticess energies estiguén desperdigades, que dorguen el son de la desconfiança, del esceticisme, del desengany y de la desilucio!

Pera aunar veluntats; pera denar un poch d' alé als portuchs; pera encauçar á la opinió, valencianista diseminada; pera convencer als indiferents en materia política, y pera combatre fièrament als centrals, ha eixit aquest setmanari de la bullenta joventut regionalista. Y no dustem de que l' exit siga gran y proxim. Perque existint en aquesta térra molta llavor regionalista, lo unich que fa falta per triomfar, era una direcció y una guia, y asó ja é tenim; asó que fa falta es el periodich VALENCIA NOVA.

Ya vesu, germans de rassa, que aquells que vos envien un fort abrás y una sincera salutació representen un gran element de força en Valencia; representen lo més sà, lo més viu y lo més honorable de la política valenciana. Si voleu pues, contribuir á l' honrosa tasca de fer progrès regionalistes en nostre Reine vos agraiem ab tot el cór l' ajuda. Sapien qu' estas columnes queden obertes á tots els regionalistes catalans que vullguen escriurens en elles! Nostre agraiament serà etern si algú dels polítichs significats de Catalunya, si algú dels leaders regionalistes catalans volgués honrarnos estampant la seua firma en aquest humil setmanari.

ANTONI ALCAYDE VILAR

A la mehua patria

Valencia de la meu' ànima:
per les vespres,
cuant ja lo dia s' acaba,
en tu pense...
¡Y en ta plorar ta desgrasia!

Ara 'els teus fills sòls treballen
agranant pera sa casa,
tots sòles! Y no saben
que sinse un comú ideal
mateu á la seua patria
y d' or plenen la veihna,

gran població castellana.

Y si hu saben 'ls importa,
perque tenen un caràcter
qu' en tenint plena la panxa,
mil durets y una tartana,
ya se creuen mes felisos
que la més felis sultana...

...¡Y este caràcter tranquil
ha destet á nostra patria
y engrandint á la veihna,
gran població castellana!

Per això Valencia mehua,
Valencia de la meu' ànima,
per les vespres,
cuant l' espléndit Sol s' amaga
en tu pense...

¡Y em fá plorar ta desgrasia!

Pere pensa en la gent jove
y en mi renaxi l' esperança
de qu' aplegará un gran dia
pera tú, Valencia amada,
en qu' els teus fills, plens de vida,
ab la Senyera molt alta
tots á l' hora criden fort,
ab il-lusió desusada:
¡¡Vixea nostra amada PATRIA!!
¡¡Nóstra Valencia de l' ànima!!

FRACÉS ALCAYDE Y VILAR

Idili fantastic

Moltes vegades s' habien mirat els dos; s' habien parlat y hasta s' habien comprés; pero may habien tengut el valor suficient pera declararre el amor que se tenien, per por á pedre aquella amistad pura y santa. Tan santa... ¡com el bes d' una mare!!

Més, aquella situació era violenta y no tenia més remey que acabar pronte d' un modo desisiu y verdader.

Din el dicho: qu' els dinés y el voler, no poden estar ocults, y...clar: pasá, lo que tenia que pasar.

Un dia en que la ocasió, fon propisia; ell més loco que may; cansat de luchar y de finchir; falt de forces pera resistir aquell voler qu' el consumia y contemplant aquella dóna qu' era el seu ideal, li declará lo gran de la seua pasió. Tot lo que per ella sentia: Lo que seria capas de fer per no perdrela y la desgrasia que seria per ell, si ella el desprestiba neganli la amistat qu' era la seua dicha: ¡¡tot la seu felicitat!!

Ella, sense atrevirse á donar fe de lo que ehuis, mirantlo en ansia loca en els seus ulls de imache y demostrant una pasió que podia portarli fanestes consecuències, sola se li ocurría esta exclamació: ¡Qué llástima!!

Sí, ¡qué llástima! repetia ell transit per el dolor, veent que no podía ser felis: Y sense poder dominar aquell amor que per ella sentia, loco més que loco, contemplaba aquella dóna que significaba per ell, el mon sanser: Deyorana en les seus miras y com si tinguerat pór de no tindre altra ocasió pera dirle tot lo que per ella estava patint, la miraba y la miraba; y de tant com volé dirli, no se li ocurríen més qu' estes tres fatídiques paraules: No pot ser: No pot ser.

—Qué llástima, repetia ella: «Per Deus. No te desesperes: La resignació es el crisol de la virtud. Es que tenia que ser aixina.

—No pot ser, dia ell. No pot ser seguir luchant en esta lucha de verdader carriño, perque aziem al prisipisi: Voler que m' està abrasant el ànim: Que yo soporataria en el plaer més deliciós y més dole, sino comprenguera qu' eixe mateix foc, podría ser el llit de flors ahon morira tota la tehua virtut: la tehua dicha y qui sap [si tota la tehua felicitat!! Voler que acabaria per tornarmos locos als dos y entonces jay de nosatros!. ¡No pot ser; no pot ser! repetia en la seua desesperació.

Ella, mirando y ductant si lo que per ella sentia era voler ó compasión y pensant si debia creurelo, ó ferlo eixir de sa casa pera sempre, no se li ocurría més qu' esta observació: Qué llástima. Tin resignació.

—Per qué t' hauré coneugut?—exclamaba ell.—No me odies, no me malaixques, tinme llástima, perque tú no saps el infern qu' estic pasant!

—Luego es deveres que me vols en tota l' ànim:—digué ella sinse pensar en lo que feia.
—¿Qué si te vullo? ¿Y tú me ú pregunte?... Per la seua imachinació pasaren coses fantàstiques; arribà á la vora del prisipisi. Mes tingué forsa suficient pera no despeñiarme; fent un esfor sobrehumà y se-

cansen dos llàgrimes que vergefoses ixen dels seus ulls, creman-li la cara com aquell voler li cremaba en les entrañas, s' en anà loco y desesperat dient, te vullc molt.... molt.... però no pot ser: no som lliures... no som lliures.

Ella al vòrolo anar, pensant en la acció estranya d' ell y baneinlo en tota la forsa del seu voler, sols se li ocurrien estos paraules: Què llàstima que no hagues venut antes. Yo també te vull; també te vull; tant com tu; però ya hu has dit; no som lliures.. Dèu que te hu pague.. tu eres un home.

Aixina acabà aquell idili estrany. Estrany pera molts, pera molts, menys pera ells. Ella veia en ell un home superior a tots els que l' habien tratat: chens d' egoisme, molt de voler y per consiguiente, molt de cór.

Ell trobà en ella el seu ideal; la dóna que se vol en tota l' ànima. La seu imatge s' qui respectava y venerava, y no volgué mai baixarla del altar que ocupava, per porá que no s' embrutira en el fane del carrer... com atres moltes de les que tant abunden.

FRANCESC MORAN BADÍA

Crónica local

Sr. Alcalde:

Al entrar en el estadi de la Prensa el saludem molt cortesos y atents particularment, y com a President del Excm. Achuntament pero despues de cumplir este deure, (en molt de gust) li manifestem, qu' en esta secció, se farem eco de les denuncias que mos fesen els nostres paisans, y de les defisiencies que treuen respecte al modo de administrar els interessos de nostra terra.

Per lo tant, tindrem la satisfacció, de enviarli un número cada semana, rogentli que ensara que molt insignificant nostre se manari, se digne llechirlo perque alguna vegada pot dur sortes denuncias, que pasen desavertides pera uns y per atres.

||Ché!! El millor paper de fumar. De venta en tot el mon

Al Excm. Achuntament:

Senyors Tenientes de Alcalde y Consechals:

Ya ham dit en nostra presentació qui som y lo que volem. Som valencians y vollem el be de Valencia, pues bé, tinguen en compte que nosotros á titul de periodistes també anirem á l' Achuntament, á informarlos de com s' administren els interessos de la ciutat, y sinse color politich aplaudirem ó sensurarem al que hea mereixca. No mos vorrà com a atres font el farol ó buscant favors, pero tinguen la satisfacció, que desd' este moment, tenen dins de la casa un Duende picador que el de la Colegiata d' Madrid, que traerà á relluir tots els drapets.

Conque mucho oje y bona administració, qu' els Duendes sempre obren, sempre behuen.

||Ché!! El millor paper de fumar. De venta en tot el mon

Sanitat Municipal.

Señor President de la Comisió.—En el camí del Grau, ya una sequia, cuneta ó vall, ahon quedan depositats tots els escrements y fem de les cases que desahuyen en aquell antich bras de sequia que no pòrtala may agua y per lo tant, ya no es bras, es un budell plié d'... això que tenen, que ol y no es à flors.

Creem qu' el señor president se farà carrech de nostra denuncia y farà les diligències propies pera que siga tapá eixa sequia y no mortifiquem més el fato dels transeunts y veïns, ademés de ser un verdader foco d' epidemia.

||Ché!! El millor paper de fumar. De venta en tot el mon

La Compañía d' el Norte.

Señor Gobernaor.—Es fa presisó é indispensable que V. E. mirant per el interés comercial de la província qu' el Gobern li ha confiat, telegrafie á éste, els abusos que la despòtica Compañía d' el Norte comet en els comerciants de la Ribera, y el perchuf qu' els reporta material y moralment, que de rebot cau sobre tots en cheneral. Cada any tenim la mateixa cansoneta. Als comerciants de taroncha de Alcira, Carcaixent, Pobla-Llarga, etc., etc., els se se pudix el chénero en les estacions y no el poden remitir á son destí per falta de vagons. En cambi, la fusta, ferro y aser que tenfa que invertir en la construcció de vagons, el invertix en caixes de caudals pera tancar els diners qu'

els trau á dits comerciants. ¡Què llàstima no s' queda el directe!

||Ché!! El millor paper de fumar. De venta en tot el mon

Cosina germana.

La companyia d' els tranvies electrics es cosina germana de la anterior. L' altre dia en el cruse de vies que ya en el carrer de Guillém de Castro, yagué un joc que entre el coche de Torrent y el que va a Rusafa.

Afortunadament, no pasá res, ne més que un descarril i un susto pa dos señores que anaven en el de Rusafa. Pues bé. Al descarrilar éste, dites pasecheras pucharen en un atre y el cobraer sinse deixarles asentar els torná á cobrar el billet. ¡Vacha quin got d' aigua pa el susto! ¿Y saben vos'ts perque chocaren? Perque la ú no tecà la campana y el atre el pite. ¡Es veritat!

Por donde quiera que fué
á la razón atropellé; etc., etc.

Disputa de perros.

El atre dia, com aurán llechit, una pobla d' el poblat dels Oriols, se sentí mala d' eixa enfermetat que passa al cap de nou mesos. El marit anà á buscar al mesme munisió del distrit, y éste li diu que allò era cosa d' el tocólego. Entre anses y vengudes, la ú per l' atre, la pobra dóna donà alum un chiquet mort. El pare denà conte al chuscat, y éste li diu que havia de dur el certificat d' el meche, y com éste val una peseta, entoncs els dos vullen haber fet la faena, sent així que sosui lo del cuenta aquell; que

en esta disputa
llegan los perros
pillando descuidados
á mis dos conejos.

La festa d' esta nit

Digna d' eloçis baix tots conceptes, es la festa organisa pera esta nit en el Paraninfo de la Universitat, á la que debem acudir tots els valencians de cór y d' asió, aportant tot esceptisme á donarli la importància qu' es mereix l' acte, al mateix temps que á alentat als organitzadors, fent qu' es repetixquen asobintet ésta classe de festivals ahon l' ànima valenciana s' espansione.

Sense duete, la festa de la quintilla valenciana ha de resultar simpatia: Tant més, cuant li prestarán son valios concurs artistes de tal talla, com Cebrián Mezquita, Cidón, Trenor (D. L.) Badenes Dalmau, Cebrián Ibor, Thous (D. M.) y atres moltis elements de valia com son el cantant Martínez Bau, qu' interpretarà un tros del Tanhaller, y la senyoreta Sanchis (filla del autor premiat) que demostrarà sa achilitat y domini sobre instrument tan delicat com l' arpa.

Presidirà tan simpática festa el ilustre valencià Dr. Benlloch, Obispo de la Seu d' Urgel.

Està invitat l' Achuntament.

Molts grans escritors han volgut cooperar, enviant hermoses quintilles que serán l'echides, així com unes quartilles que té preparades D. Lluís Cebrián Mezquita.

La composició premia, diu així:

Ma mare, com á poder,
més bona ya no pot ser;
més, com no hi res perfecte,
pera tindre algún defecte,
es... j'sogra de ma mulier!

**
¡Valencians, no falteu! Demostrem ser
tan valencians, com bons espafiois.

LA MARETA

I

Disme, disme fill meu que te passa,
que sóc tu mareta,
no m' ocultes que tens una pena
qu' el teu cór apreta;
disme fill, disme pronte qu' et puga
remey yo donar.

¿No saps tú qu' els teus ulls tot me diuen?
¿No saps tú fill meu

que ta mare segueix els teus pasos
como mate de Déu?

¿No saps tú que si el teu cór palpita
per mí no mes és?

Disme fill... disli pronte á ta mare
la pena que tens.

No tin penas, mareta, no piores
que yo no tinc res.

Tú be saps que yo asoles desiche
de tots, el teu bes;

que vull que s' aparte mareta
la teua calor,

qu' en abrasos, del teu pit me dónes
el més dol amor.

Yo no veig atres ulls més bonicos,
pues tots me fan pér;

yo no plore per res que no siga,
naixcut del teu eör.

II

Ay maret, perdonam, perdonam,
que yo t' engañat
y d' uns ulls que asemejen luseros
yo ma enamorat.
A una nina que un anchel pareix
mirar he volgit
y fuchir dels seus brasos, maret,
mon pit no á pogut.

Ay maret, maret perdonam
si t' vach olvidar
que una cosa que el cór m' apreta
me t' feu traisionar.

Mare meus, no piores, no piores
qu' á tú et vull també.

Vine y besam, que yo no t' olvide,
dam el teu alé.

Ya no puc yo donarte mes besos,
fill meu, la calor

que del meu pit naixis, s' acaba
perdent la dolsor.

Ele meus besos ya no te conmouen,
per ells no sentires,
y apartante de mí, no demanes
que te done un bes...

Mes no fuixques, fill meu, vine, vine
qu' et vull abrassar...
Deixam ser per un rato eixa nina
que te fet amar.

PACO VALIENTE

AVIS

Per exsés d' orichinal sentito molt, deixem pera el segon número la salutasió á Lo Rat-Penat y la biografia de son fundador Constantí Llombart. Així mateix, publicarém també la secció d' Esports, la de Espectacles, Retalls de Sastre y atres treballs d' interès.

II' ACHUNTAMENT

COMENTARIS

Escomençá á l' hora que li paregué al Sr. Alcalde y aprobad el acta anterior, se presenta una proposició en la que se demana se concedix una condecoració al consechals Pérez Daval per haber detingut á un delincuent en el carrer de Molivedre. Varios consechals de la machoria uniren son vot á la proposició. Nosotros també unim el nostre, pero en la condicó que no ha de ser de paga perque el Sr. Daval, no feu més que cumplir en son deure com autoritat (esta es la millor condecoració), y si d' això anarem, els municipals també el cumpliran y no soiem tindre més creu que la de que quant venen á cobrar els seus haberes ya el dehuen tot an la botiguet.

Com el Sr. Alcalde se encontrava mal, demana se dicuren primerament els dictámens de les comissions de Propaganda y Turisme. Així se aprofava, y se presenta una proposició que mos feu molta grasia: pues se proposaba qu' els carruaches que se confecionaren en la primera batalla de flors hau foren en sugesió als bossets presents pera la batalla que havia de celebrarse en honor als Turistes que mos habien de haber visitat en Octubre útim. ¿Y per això mos feu grasia? Si señor. Perque en eixa proposició se prohibia als artistes valencians de entrar en lucha.

Perque un concurs que fon pensat y fet no donà el suficient temps ó importància pera qu' els nostres artistes se presentasen a la llucha. Així hu comprendeu el consechals Semper y se oposa en nom de la minoria, pero después de un debat entre dit consechals y el Sr. Ibáñez Sanchez, diugué este que aquella proposició, era pera la primera batalla de flors que celebraria el Achuntament, y no la Comisió de Fira. Sent així, molt conforme. Cada puerco tiene su San Martín. També se proposa abonar 100 pesetas, al contratiesto de balis á estil del país per haberles gastat este en la construcció de un entaulat pera el ensayo. Mos pareixen moltes pesetas pera un entaulat; pues quant ve San Chusép, ya fallero que en 100 pesetas, paga falla, banderolles, música y entaulat.

Pero vamos, el Achuntament es molt pulcre y lo que encarregapaga, seu mincha ó no.

Seguidament, se posa a discussió la plantilla del personal pera la reforma interior de la capital.

Sobre este punt, no fem comentaris, sols si tenim que dir, que el asunto es ja vell y que quant se pose á la práctica, no tindrà que ser Reformar el interior sino ferlo de nou; y com es asunt que a València li ha de costar molts diners, ya que anar en tiento perque son redons y redolens y lo mateix pot ser caure en un pou, que en una sequiol.

Després de llarga discussió sobre el anterior dictamen, se liixqué un ofisi de la Compañía Exploradora de Tranvies contestant á la solisitut de la Corporació en el que casi casi dia que se ria de ella. Els consechals Garsia Dutrús (D. J. B. y D. M.), així hu comprendeu y dispots á que per part d' ells no hu fera en lo susesió, proposaren tornar tota la Corporació els carnets perque així no tenint res que agrair li poden sentir la mà de firme.

Y en efecte es una proposició digna de elogi, pues no es cosa que per els dichosos carnets que distruta la Corporació, s' ahorre la Compañía molts mils de pesetes en consepte de multes. Nosotros creem que tota la Corporació en pesa hu debia de fer y el Alcalde, debia seguir el exemple de D. Chu-sep Maestre cuant fon Alcalde.

Quant este señor resibí el nombrament la Direcció de la Compañía, li envia baix sobre tancat el pase, pero el Sr. Maestre (D. J.) tornà el pase en companyia de una carteta en la que aproximadament lo siguiente: «Muy señor mío. Agradezco la atencion que en nombre de la Compañía se ha dignado conferirme pero he de poner en conocimiento de V. (para los fines consiguientes) que como Alcalde de S. M. el Rey en Valencia, tengo para mi servicio un coche tirado por un hermoso tronco de caballos (que paga la Ciudad) y si no lo tuviéra, tengo diez duros todavía para pagar el pasaje y si por desgracia careciera de ellos iria á pie: El que toma á dar se obliga; y yo no estoy dispuesto á darle más que muitas cuando no cumpla su deber. Yo, el Alcalde, José Maestre Labordex. Y això es lo que creem que huí se podria fer; pero no es fará porque... la secció ingeniera te la culpa de que no s' cumplixquen les denuncias que el Srs. Consechals fan. En el añ 1910 apenes se asentá dos volteis el consechals Garsia Dutrús (D. J. B.) en el seu pupitre ya hu proposat y desde entones que está la pilota en la teulà y no abaixa.

El consechals Martínez Sals, també demanà que se obliga á la Compañía a prolongar la via hasta el final del carrer de la Llibertat antes de que s' adoquinara. Com no es molt extens en la seua oratoria no pogueren comprender en el ti, que feu la seua petició. Pero sapien els Srs. Martínez y Garsia Dutrús (D. M.) y (D. J. B.) com á fils dels Poblats Marítims y com a consechals, que la Compañía es molt viva, y que tenen que posar tota la seua voluntat pera lograr lo que demanda el Sr. Martínez.

Per què? Molt sensillo. Si la Compañía fera era la prolongació; tendria que fer un afirmat conforme per a sentar la via y después adoquinat en la extensió de dos metros tot el trayecte. Així te una orde. Pues b6. Si la fá cuant estiga adoquinat en posar les rails y els fils, asunt terminat.

¿Qué tal? Es viva? Pues duro y á ella y á vore qui pot més. (Ara combé que digam als lectors que estes manifestacions les fem en benfici del públic y pa que ningú se riga d' els valencians; lo primer que consignarem en els gastos del periòdic, foren deu pesetes y micha, pera un abono cada dos mesos).

Respecte al nou arbitre sobre el peix, també ham de demostrar nostra satisfacció á Garsia Dutrús, (D. J.) pues habent l' Achuntament acordat per pagar á la eixida de la placha 4 séntims el superior y 2 el fluix y al entrar en la ciutat 8 séntims el primer y 6 el segon, atenent una instància del Progrés Peixcaor y Marina Auxiliant en que demanabam la degoradí del tal nou impost gràcies al seu treball, han conseguit que desaparega el pago al eixir de la placha, y qu' al entrar en la capital pague com sabia acordat; pero en un destare de un 30 y tants per 100, pagant això en total, 5 séntims el superior y dos y mich el fluix.

El Sr. Meléndez estagué molt oportú al demanar que en els dies de Carnistótes no entre ninguna màixer en la careta posada en els espectacles públics de la fira.

Y ya ni ha prou.

CORRESPONDENCIA

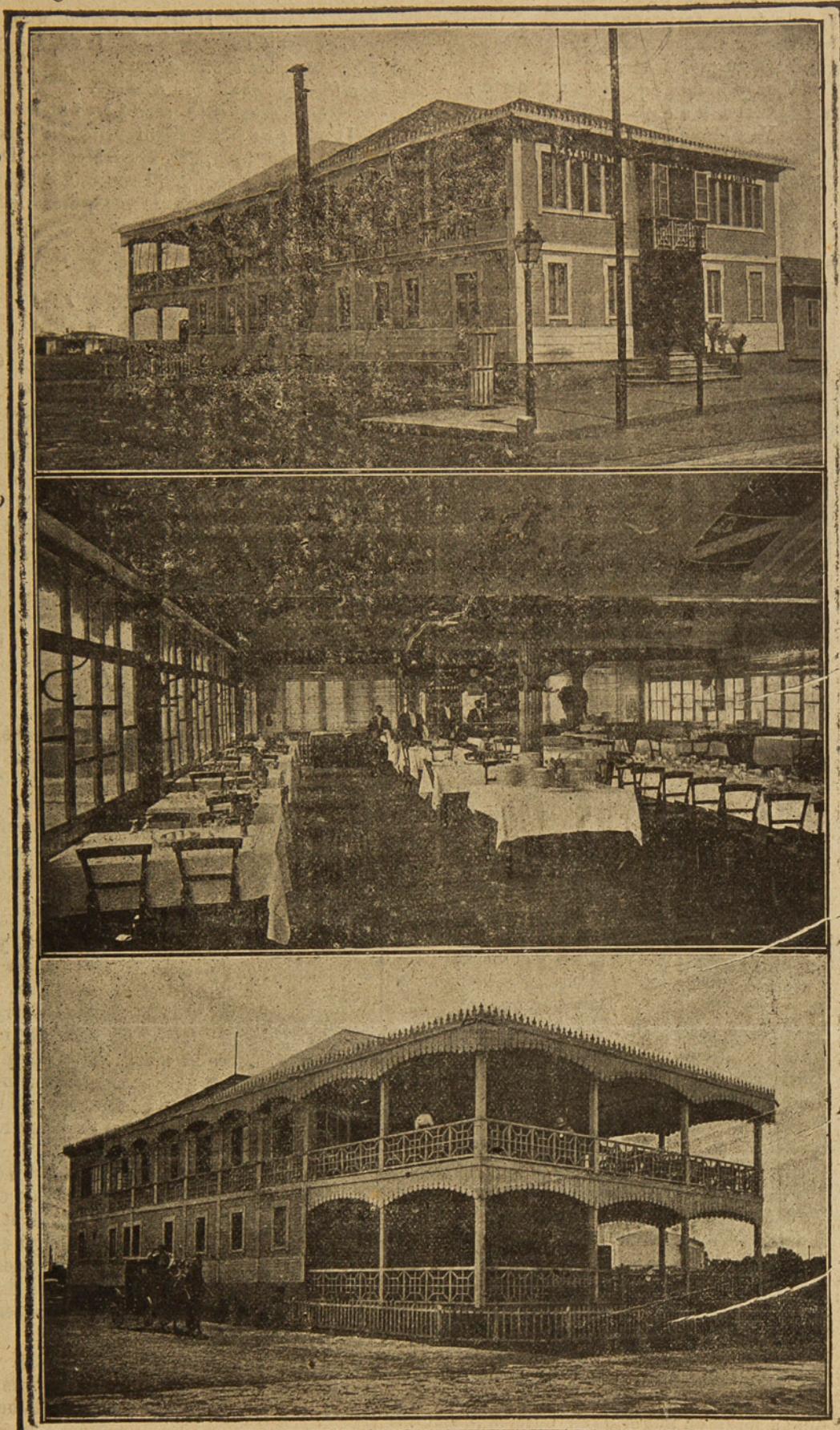
Supliquem á nostres colloboraors fesen la lletre clara y cuartiles de vint reglons.

GRAN RESTAURANT MIRAMAR

DE

JUAN CLEMENTE

Saló-comedor capás pera 500 cuberts. Automóvil de la casa á la
pará d' els Tranvies :: Teléfono núm. 1037 * * * * *

Sastrería y pastelería

DE

CECILIO VIANA

SASTRE-MODISTO

Esmero en la confección

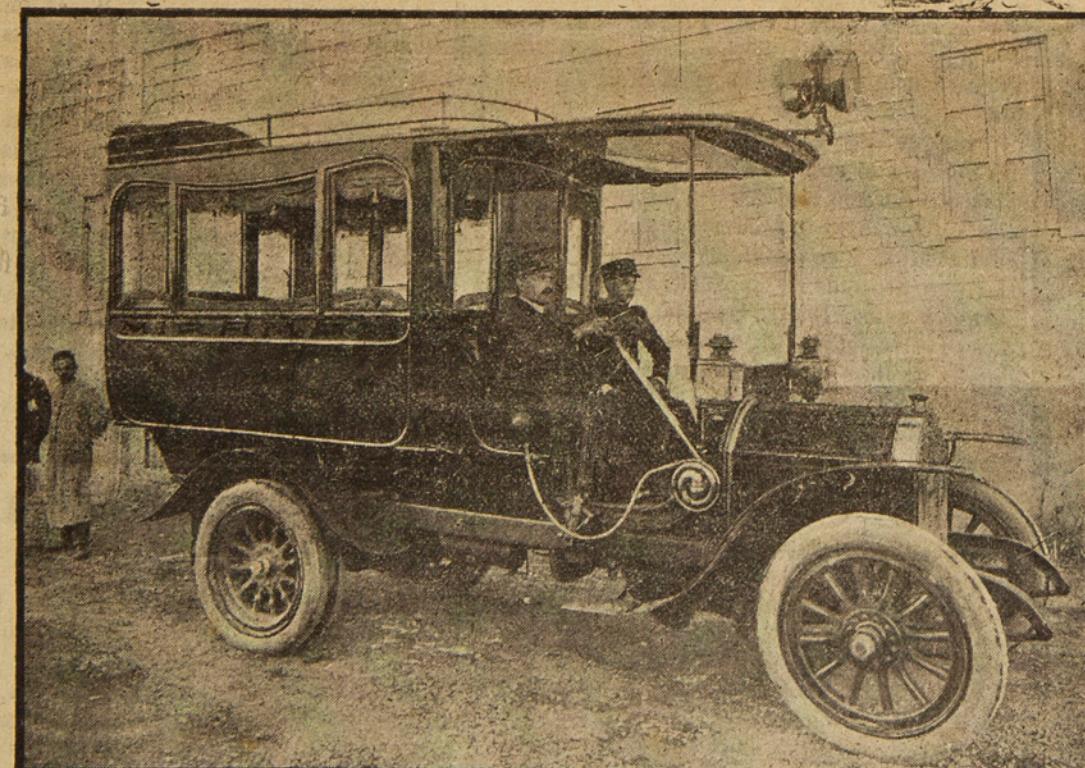
Carrer de San Vicent (Front á la Pilota)

EFECTES NAVALS

DE

LUIS BALLESTER Y C.ª

Barnisos, abacá de Manila,
Pintures, Liquid Veneer, y tota
clase d' atifells de peixca, etc., etc.

DE

DE

FRANCISCO PLÁ

Pintor decorador,
Rótuls sobre cristal.—Carrer del Pòrt (ans S. Fernando) 17, pral.—CABAÑAL

FOTOGRAFÍA ARTÍSTICA

DE

E. VIZCAINO

Machor, 26, entresuelo.—GRAU

Ampliaciones de retratos.

Treballs en llum natural y artificial.

Especialitat en retratos de chiquet.

Conserva les següents coses com noves:
Mòbils, Pianos, Coches, Automòvils Tre-
balls de fusta barnisats, esmalts ó al na-
tural.

LIQUID VENEER

Si teniu els mòbils en taques de cuant-
sevol naturalea inclús de tinta, es verda-
derament asombrós el LIQUID VENEER.

De venta, en totes les bónes Drogue-
ries y Ferreteries.

FARMASIA SOLSONA

J. Benlliure, 17, Cabañal (VALENSIA)

Productes químics garantisats, es-
pecialitats nacionals y estran-
cieres. Oxígeno pur. Anàlisis.

FORN Y PASTISERIA

"EL DORADO"

Carrer de Chapa, 57.

Grau (VALENSIA).

Comers de teixits Nacionals y Estrangers

ALFREDO GARCIA

Pasech de Colón, Cabañal (Valensia) (Antiga botiga de Fito).

Camiseria y còrbateria. Unic depòsit del sàbó «Ideal» pera tocar.

Extracte de Malta Llisterri

La millor malta espanyola!!

Superior á totes per sa especial forma de preparació. Consentrat y
stirilisat. ES EL MES PUR. D' agradable sabor.

FOSFO-VENADINA LLISTERRI

Unic reconstituyent veritat que fa aumentar de pés en pocs dies.

Farmacia de la Vda. de F. Llisterri

Escalante, n.º 3. (Rihuet) Valensia (Grau).

Casa especial p' el despach de reseptes en medicaments purs.

Oberta tota la nit. Medicaments moderns. Espesífics de la casa, del
País y Estrangers.

Odontina Antiséptica Llisterri

Aromatisa el alé, lleva el dolor de quíxal, neteja la bêca y enfortix les ensies.

T O S!!

Desapareix á les 24 hòreres prenint la Gomenolina Llisterri.

Els paperets Llisterri, se venen en les Droggeries de S. Antoni, de la Lluna y prin-
cipals Farmacés.

FRANCISCO FELIU

Abadia de Sen Martí n.º 1

Liensos, bordats, teles de cotó de totes
clases y amples, encaixos, cubres de seda y
piqué, manteleries, caixes y calsetins, ajuar
complet pera novies.

Abadia Sen Martí n.º 1.—VALENCIA

La Palma de Oro

Fàbrica de dolços

ARTURO MIRÓ

Carrer ja Chapa, 29 y 31 Grau (VALENSIA)
Antiga casa Genaro (no 's confundixquen).

Anunsios Telegràfics

Ferreteria y Bateria de Cuina de J. Vaquer.—GRAU

Sastrería del Pòrt.—Machor,
19.—GRAU

La Espanyola.—Sastrería.—Chapa,
55.—GRAU.—Traches á mida.

ANIS ALEMANY

Bar Gallito.—Servisi esmerat & càrrec
de distinguides sinoretas.—Carrer de Riba-
ra, 38.—VALENCIA

Francisco Plá.—Pintor decorador,
Rótuls sobre cristal.—Carrer del Pòrt (ans S. Fernando) 17, pral.—CABAÑAL

Tintoreria Soto.—Sucursal Chapa,
28, Grau.—Despach: Carabases, 10.—
Tallers: Camí del Grau, 14, 23.—VALENCIA

Carnistóleas.—Serpentines y con-
—Papeleria de Oct.—GRAU

Pastisseria y forn.—Viuda de
Chuspe Cariés.—Helados y variat surtit re-
posteria.—Machor, 34.—GRAU

ANIS ALEMANY

Hotel del Pòrt de Roberto
Pérez.—Servisi per cuberts a la carta.
El mes ben situat.—GRAU

ANIS ALEMANY

Sabateria la Imperial de Ma-
nuel Alagarda.—Carrer Machor.—
GRAU

Tenda de l' Ancora de J. Chi-
ner.—Roba confeccions; quincalia, depô-
sit dels impermeables Chiner.
(Front al port).

Carnistóleas.—Serpentines y con-
—Papeleria de Oct.—GRAU